

Ochrana & Bezpečnost – 2019, ročník VIII., č. 4 (zima)
(2019_D_08), ISSN 1805-5656
Vydává: Ochrana a bezpečnost o. s.
IČ: 22746986, Lamačova 825/11, 152 00 Praha 5
<http://ochab.ezin.cz>, ochab@email.cz

Kauza: Těžba lithia na Cínovci

Bc. Adam Konopásek

Kauza: Těžba lithia na Cínovci

Lithium

Lithium (Li) je stříbrolesklý reaktivní kov – v přírodě se vyskytuje jen ve sloučeninách.

Slovo *lithos* pochází z řečtiny a znamená kámen.

Jeden z 10 nejcennějších minerálů na světě.

Je nejlehčí ze všech kovů, velmi měkký, tvoří pevné slitiny s ostatními kovy.

Obsah lithia v jeho minerálech je velice nízký (cca 1 – 5 %), což platí i pro lithnou slídu cinvaldit.

Používá se hlavně při výrobě dobíjecích baterií pro přenosnou elektroniku (např. mobilní telefony, tablety, laptopy), baterie do elektromobilů a velkokapacitních baterií pro ukládání energie.

Velkokapacitní baterie představují asi třetinu celkové spotřeby lithia.

Kovové lithium se používá do slitin hlavně s Al a Mg, u kterých zlepšuje mechanické vlastnosti a snižuje hmotnost při zachování pevnosti.

Li sloučeniny se dále používají jako mazivo nebo ve farmacii (například léky na bipolární poruchu).

Těžba lithia v České republice

Od počátku 90. let stát zcela rezignoval na systematický průzkum nerostného bohatství a kritických surovin – chybí data a informace, možné primární zdroje často uzavřeny, sanovány, rekultivovány.

Dle firmy **Geomet** je pod Cínovcem v Krušných horách 3-5 % světových zásob lithia a Česká republika je tak jedním z nejvýznamnějších nalezišť v Evropě.

Čtyři udělené průzkumné licence vlastní společnost Geomet (respektive European Metals Holding; EMH).

Podle platného zákona má zadavatel přednost před všemi potenciálními zájemci, včetně státu, na získání předchozího souhlasu ke stanovení dobývacího prostoru.

Způsoby dobývání

1. Přetěženi odkaliště (těžebních odpadů) po někdejší těžbě cínu

- Sekundární ložisko je tvořeno odpadním materiálem po gravitační úpravě Sn-W rud ložisek Cínovec – starý závod a Cínovec – jih.
- Nejedná se o těžbu v pravém slova smyslu, ale spíše o úklid po těžbě.
- Zájem má **Cínovecká deponie** (vlastněná RSJ Investments) v lokalitě Cínovec a společnost Sanaka Industry v Horním Slavkově.
- Projekt vykazuje silný environmentální rozměr.

2. Zís kávání lithia hlubinnou těžbou

- O realizaci uvažuje česká firma **GEOMET** (vlastněná australskou společností European Metals).
- Společnost je právoplatným držitelem průzkumných licencí a u části lokalit i předchozích souhlasů se stanovením dobývacího prostoru, se nebrání spolupráci s českým státem či českým investorem.

Ústřední témata

Česká republika disponuje ověřenými a potenciálními zásobami lithia.

Celosvětová poptávka po lithiu prudce roste.

Česko-australská společnost **Geomet** projevila zájem o jeho hlubinnou těžbu.

Společnost **Česká deponie** projevila zájem o dobývání z odkaliště.

V těžbě lithia u Cínovce by se měl podle vládních představitelů začít angažovat také státní podnik **Diamo**.

V České republice působí, či je budováno několik výrobních kapacit na produkci lithiových baterií (HE3DA, A123 Systems, EV Battery s. r. o.).

Hlavní zúčastněné subjekty

**Ministerstvo
průmyslu a
obchodu (MPO)**

Ústřední orgán státní správy pro těžbu, úpravu a zušlechťování ropy a zemního plynu, tuhých paliv, radioaktivních surovin, rud a nerud.

**Ministerstvo
životního
prostředí**

Uděluje průzkumná území.

**Geomet Brno a
European Metals
Holdings (EMH)**

Česká firma Geomet patří do australského holdingu European Metals, provádí průzkum těžby lithia pod Cínovcem a v následujících letech zde plánuje uskutečnit jeho těžbu.

**Cínovecká
deponie, a. s.
a
RSJ Investments
SICAV a. s.**

Vznikla dne 26. 4. 2007. Dle obchodního rejstříku je náplní činnosti výkon hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem v rozsahu podle zvláštního zákona. Patří pod investiční společnost RSJ, která obchoduje na světových derivátových burzách.

**Diamo, státní
podnik**

Provádí hornickou činnost a činnost prováděnou hornickým způsobem, zejména úpravu a zpracování radioaktivních nerostů.

Aktuálně

- Předseda Vlády České republiky Babiš: V projektu lithium se musí začít angažovat podnik Diamo.
- Česká vláda loni krátce před volbami podepsala se společností EMH memorandum o těžbě lithia u Cínovce. Dokument se stal terčem kritiky zejména od hnutí ANO a komunistů.
- Letos v březnu Česko memorandum vypovědělo, premiér Andrej Babiš ho několikrát označil za nesmyslné a neplatné.
- Možnost těžby lithia v Česku se stala jedním z rozhodujících témat před loňskými parlamentními volbami. EMH má však v lokalitě přednostní právo k těžbě a v přípravě na těžbu u Cínovce pokračuje.
- Australský investor chce začít s hlubinnou těžbou v Krušných horách v roce 2022.
- Za 21 let chce dobýt 37 milionů tun rudy.
- Povolení pro projekt těžby lithia u Cínovce zatím vydána nejsou.
- Jedná se o posouzení vlivu záměru na životní prostředí (EIA), stanovení dobývacího prostoru a povolení hornické činnosti.
- ÚOHS zkoumá podmínky, za kterých vláda uložila státnímu podniku Diamo, aby hájil vlastnická práva státu v oblasti strategických nerostných surovin.

Souhrn

V případě úspěchu by se Česká republika zařadila mezi státy, které zásobují světový high-tech průmysl lithiem a lithiovými Bateriemi.

Stát dále deklaruje zájem, aby míra finalizace při zpracování českého lithia byla co nejvyšší, to znamená minimálně do podoby uhličitanu lithného, což je obchodovatelný produkt.

Projekt společnosti Cínovecká deponie („přetěžení odpadu po někdejší těžbě a získání lithia v něm obsaženém“), který disponuje potřebnými povoleními, může být zahájen v horizontu dvou až tří let.

Pokračování projektu získávání lithia hlubinným způsobem závisí na výsledcích geologického průzkumu a studie proveditelnosti (feasibility study), která by podle firmy GEOMET měla být hotova koncem roku 2018.

Zdroje informací

- Desatero otázek o lithiu. Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky, 15. VIII. 2017. <https://www.mpo.cz/cz/rozcestnik/pro-media/tiskove-zpravy/desatero-otazek-o-lithiu--231207/>
- Geomet s. r. o. <http://www.geomet-cz.com>
- Česká geologická služba. <http://www.geology.cz/>